

Előfizetési árak:

Egész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 > — >
Negyedévre . 5 > — >
Egy óra . . 1 > 70 >
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.

hol az előfizetések és a hírtetések elfogadtatnak.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.

első emelet,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kéziratot

vissza nem adunk.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

A megnyomorított városok.

Pécs, 1901. november 21.

Ismeretesek azok a csillogó szóvirágok, a melyekkel kormányférjaink az anyagi nyomorúsággal küzdő városok alázatosan könyörgő deputációit elkápráztatni szokták. A városok nagy nemzeti fontosságának elismerése, virágzó kulturális és közgazdasági központok fejlesztése: ezek és hasonlóak azok a frázisok, a melyek el szoktak hangzani ilyen alkalmakkor a miniszteri ajkáról.

Mikor aztán tette kerül a dolog: a városok megnyomorítása, óriási állami terhekkel való elárasztása s minden valamire való jövedelmi forrásuknak a kincstár javára való elkobzása az eredmény s a kormány összes jóakarata a városok iránt oda zsugorodik össze, hogy nagy kegyesen utalja őket a pótlódó fokozására, ha meg akarnak élni és föladataikat teljesíteni.

Egyik legjövedelmezőbb és legfejlődés-kepesebb bevételi forrása volt a városoknak a regále jövedelem, melyre az állam rílette a kezét, kárpótlván ugyan a városokat úgy a hogy a múltban elért jövedelem arányában, de a maga részére foglalván le ennek a bevételi forrásnak évről-évre természetesen fokozódó jövedelmeit.

Tetemes jövedelmük volt aztán a városoknak az állami fogyasztási adók bérletéből is, de 1898 óta ezt is elvonta az állam a városoktól, a mennyiben a szesz-, sör- és cukorfogyasztási adókat a saját kezelésébe vette. Fölzudult erre a városok közvéleménye s a városi törvényhatóságok föliratokkal árasztották el a kormányt és országgyűlést, a melyekben pénzügyeik gyökeres rendezését és a fogyasztási adóbérletek elvonása folytán megszűnő jövedelmeik kárpótlását követelték.

Ez az erélyes akció arra bírta a kormányt, hogy törvényjavaslatot készített a városok elmaradt fogyasztási adó jövedelmeinek kárpótlásáról s ezt az országgyűlés az 1899. évi VI. t. c. képében törvénybe is iktatta, egyben kötelezettséget vállalván arra, hogy 1901. évig a városok pénzügyeinek végleges rendezéséről törvényt fog alkotni. Persze ez a törvény teljesen kiszolgáltatta a városokat a pénzügyminiszter kényére, aki sietett is kihasználni az alkalmat s az 1898. évre a városoknak törvény szerint járó részese-dés kifizetését a fogyasztási adó jövedelmekből egyszerűen megtagadta s azt nem fizette ki mind e mai napig.

Hogy az 1899. évi VI-ik t. cikkben a városoknak ígért kárpótlás milyen szemfényvesztés, azt találóan jellemezi városunk főszámvévőjének az 1900. évi zárószám-

adások kapcsán beterjesztett jelentése, a melyben erre vonatkozólag a következőket mondja.

„E helyütt különösen ki kell emel-nem azt, hogy az 1899. évi VI. t. cikk intézkedései azon városokra, a melyeknek a fogyasztási adók kezelése folytán eddig is voltak jövedelmei, éppen nem előnyös. Igaz nygvan, hogy az 1895 ik évben elért legmagasabb jövedelem vétetett a kárpótlás megállapításánál alapul, de mégis nagyon különböző az a módja a befizetés-nek, a melylyel azon jövedelem akkor és ma folyik be a pénztárba. Eltekintve ugyanis attól, hogy a város első sorban is magas fogyasztási pótlékot kénytelen adózoí terhére kivetni, a kárpótlás olykép adatik meg a városnak, hogy annak előnyeít alig érzi meg. Oly feltételekhez van az kötve, hogy annak áldásai a valóságban alig vehetők észre. A város ugyanis oly magas összeget fizet a megmaradó fogyasztási ágak, a bor és a hus bérletéért, mely évi 20 ezer koronával haladja meg azt az összeget, a melyet a számvévőség több évi házikézelésnek pontos feljegyzései után megadhatónak javasolt; ebből az következik, hogy a fogyasztási adóhivatal fogyasztási adók tekintetében a kincstárral szemben folytonosan hátralékban van, mert nem vesz be e két ágból annyit, a mennyi a bérre s a kezelésre

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Lombhulláskor.

(Millevaye.)

Mourir, ce n'est rien,
Être oublié, c'est tout.

A haldokló ősz széthinté már a földön
Az erdőnek lehullt, sárga lombjait,
S nem visszhangozza már a liget
A csalogánynak dalait.
Egy halvány ifju, lassu léptekkel
Bolyongott az erdő kopár utain,
S míg a lomboknak hullását szemlélte,
Mély sóhaj tört fel sápadt ajkain:
„Ég veled, te szép erdő, a melyet
Én úgy szerettem mindenkoron,
Gyászod az én végem is hirdeti,
Sorsod az én sorsommal rokon.
Ha látom, mint hullanak a levelek,
Megremeg a szívem belé . . .
S halványabban, mint te, sápadt ősz,
Hajlom megásott sírom felé.
Szép ifjuságom elhervada immár,
Előbb, mint a mező virágai
S lelkemet fogva tartják folyvást,
Az elmulásnak méla gondjai.
Az én telem már is elérkezett,
Bár alig virult számomra még tavasz,
S ha nyílni fog nekem is még virág,
Csak a cyprus örökzöld lombja az.
Hulljatok, hulljatok, rövid éltű lombok,
Fedjétek be előttem az utat,

Es rejtsétek jó anyám elől is
A helyet, mely sírom felé mutat.
De majd, ha szép kedvesem közelg.
A magányos, néma fásoron,
Hogy elzokogja mély fájdalmait,
Ah, oly korán megásott síromon
Vezessétek ti hozzám őt,
Lehullott, hervadt levelek,
Mutassátok meg neki a helyet,
Hol én már örökre pihenek . . .

Igy szólt s eltávozott, de vissza nem jöve,
Az utolsó lomb, a mely lehullt,
Már felhantolt sírját jelölte.
Egy tölgy alá temették az ifjut
Az erdőnek árnyas mélyiben,
S nem jött keresni soha senki
Azt, ki csendesesen ott pihen.
Mert a kit szeretett, nem jöve el hozzá,
Hogy kisírja nála szive bánatát,
Nem zavarta mély álmában senki,
Kivéve a völgynek magányos, öreg pásztorát.
Csak az jött el néha hozzá,
Hogy hő imát mondjon a felett,
Ki mindenkitől elfeledve régen,
Az erdő mélyében alszik, szendereg . . .

B. Cl.

Peti cigány.

— A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája. —

Irtá: K. Mártonffy Endre.

A Kárpátok alján, kis folyó partján
kunyhó állt, melyet óriási gerendák tartottak
össze.

A teteje zsindelezett s a kicsiny ablakokból gyér világosság hatolt ki.

Kegyetlen hideg téli napon valaki gyöngén kopogtatott a kunyhó ablakán s a kunyhó lakója, Major Gábor, bosszusan kelt fel meleg ágyából, belebujt báránnyőr bundájába és nyersen kérdezte:

— Ki van ott künn?

Halk női hangon kért valaki bebocsátatást. Major Gábor az ablakon át egy cigányasszonyt pillantott meg s a hajléktalant kemény szavakkal utasította el. Ekkor azonban csecsemőnek éles sirása hallatszott.

A paraszt ember felesége, ki eddig nyugodtan feküdt az ágyban, hirtelen kiugrott, az ajtóhoz sietett, a reteszt félretolta és a cigányasszony felé kiáltott:

— Jer be. — A gyermeked megfagy a rettentő hidegben.

A cigányasszony remegett és ingadozott, a parasztasszony azonban erős karjával megragadta és bevezette, majd a kemence mellett levő padra ültette.

Kibontotta a cigányasszony kendőjét s a néhány napos gyermekét vette elő kebléről. A csecsemő elgémberedett tagjait megdörzsölte és meleg ágyába fektette.

— Honnét jössz? — kérdezte Major Gábor a cigányasszonyt, de a nő csak összefüggéstelen szavakat hebegett szederjes ajkával.

A parasztasszony a szegényes lámpát meggyújtotta s a világosságnál látta, hogy a cigányasszony vonásai eltorzultak.

szükséges. Ebből önként folyik, hogy a kincstár a kárpótlási összeg havi kifizetése alkalmával mindenkor levonja s illetőleg visszatartja ezeket a bértartozás törlesztésére s így a város a részére évközben folyósított kárpótlási összegből alig kap valamit.*

Vagyis az állam elveszi a városoktól a vámon azt, a mit az 1899. évi VI. t.-c. révén nekik juttatni ígért. Még egyetlen reményhorgonya volt tehát a városoknak az, hogy az 1899. évi VI. t.-c. hatálya csak 1901. évig terjedőleg volt megállapítva s így bizakodtak abban, hogy a törvényhozás kötelező ígérteit beváltva ebben az évben véget ér a nyomoruságos állapotuk.

De hát a városok pénzügyeinek megígért rendezése helyett Lukács pénzügyminiszter az idén törvényjavaslatot terjesztett be az 1899. évi VI. t.-c. hatályának meghosszabbításáról. Erre újból megindult a városok tiltakozó mozgalma s Pécs városa is erőlyesen felszólt a tervezett meghosszabbítás ellen, követelve, hogy a törvényhozás váltsa be adott szavát és rendezze már egyszer végleg a városok pénzügyi viszonyait. Ismerve azonban az ilyen fölliratoknak szomorú sorsát, a magyarországi városok elhatározták, hogy kongresszust tartanak és közfelfozalással tiltakoznak majd újabb megkárosításuk ellen.

Ekkor azonban sajnós fordulat állott be a kérdés megoldását illetékes helyen is szinte parancsoló hangon sürgető eljárás folyamatában. Felsőbb helyről jött beavatkozásra, hivatalos presszióra elmaradt az a kongresszus, a melyen az állam, különösen pedig Lukács pénzügyminiszter eljárása ellen akartak együttesen tiltakozni a városok.

Ismeretes, hogy a Lukács miniszter ellen tiltakozó kongresszus eszméje a győri polgármestertől származik, a ki a váro-

soknak Győrött tartott tavalyi kongresszusán az ideai kongresszus előkészítésével és összehívásával volt megbizva. Magasabb helyről jött nyomásra a szegedi főjegyző sietve érintkezésbe lépett a győri polgármesterrel, a kivel folytatott tárgyalása eredményeképpen egyelőre elmaradt a tiltakozó kongresszus. Olyan módon tolták ki a kongresszus megtartásának idejét, a mikor már a meghosszabbítás, illetve a sérelmes javaslat törvényerőre emelkedett.

Ilyen furfanggal játszotta ki a pénzügyminiszter a vidéki városokat, a melyeket most már ismételen könnyű szerrel elutasíthat felirati kérelmükkel a törvényre való hivatkozással.

Egy követelésüket azonban ilyen módon nem lehet elutasítani s ez az 1898-ki részesedés kifizetése, a mi törvény szerint jár s a mit a pénzügyminiszter még mindig megtagad. Ezt követeljük legalább még egyszer erőlyesen s ha eredményre nem vezet, érvényesítsék polgári per útján arra való jogukat, a melyet számukra világos törvény biztosít.

A paksi templomról.

Pécs, 1901. november 21.

A jövő vasárnap, folyó hó 24-én tartják a paksi szent Sziv-templom beszentelését. Ez alkalomból Bors József, lapunknak is jeles munkatársa és Müller Lajos emlékkönyvet szerkesztettek, mely felöleli a paksi róm. kath. hitközség és a templom történetét.

Hetyey Sámuel pécsi megyéspüspök 1900. nov. 1-én hagyta jóvá a paksi róm. kath. hitközségi tanácsnak 1900. okt. 14-én tartott gyűlésében a templom újjáépítése tárgyában hozott határozatát.

Paks régi temploma 1805 ben leégett. Felépítették ugyan csakhamar, de azóta lényegesebb változást nem tettek rajta. Hanny Gábor és Spiess János, volt paksi plébánosok, jelenleg pécsi kanonokok, indították meg a

mozgalmat új templom építése iránt. Streicher József jelenlegi plébános azután a tervet meg is valósította és az építést Schlauch Imre, pécsi építész végezte. A háromhajós templom 88 ezer koronába került. A régi templom lebontását 1901. március 26-án kezdték el és ápril 7-én helyezték le az új templom alapkövét.

Az alapkö elhelyezése után az építkezés rohamos léptekben haladt előre, miben nem kis érdeme van Gadó Ignác építést vezető megbízott szakszerű és kitűnő művezetésének, ki mint Schlauch Imre építész állandó helyettese folyton Pakson tartózkodott. Három derék és ügyes pallér állott rendelkezésére u. m. Hebenstreit Károly, Krausz Imre és Mészáros Károly.

Május hó 4-én már a falegyenleget is elérték, július 21-én pedig a toronykereszt ünnepélyes feltüzésére került a sor.

Szeptember hó folyamán a kőmives munkák lassankint befejeződtek. Annál nagyobb szorgalommal fogtak a munkához az asztalosok, a pécsi Hoffmann K. cég ügyes emberei. Különösen becsületükre válnak a mennyezet csinos kassettái. A festést ifj. Buday Béla pécsi festő emberei nagyon csinosan végezték.

A középső kassettába elhelyezett gyönyörű szent Sziv képet (Jézus Szívét mutatja boldog Alacopue Mária Margitnak) Kegyes József festette igazi művészi érzéssel. Ő festette át a régi, már-már teljesen elmosódott oltárképeket is. Munkájáért 500 koronát kapott a hitközségtől és ellátást a plébánián Streicher József plébános jóvoltából.

A lakatos munkák Kindl Ferenc, a bádigos munkák Romeisz György pécsi jónévű cégek műhelyéből kerültek ki. Hátra volt még a belső berendezés. Felállították a régi márvány főoltárt új helyén, a mellék oltárokat a mellékhajók végein, és a kitűnő Angster-féle orgonát.

Igy aztán a régi templom romjain s ugyszólván annak poraiból kikelt az új, a tágas, a diszes Isten-háza, Jézus Szívének elkészített hajléka.

Az emlékkönyvben dr. Rézbányai József magasröptű ódát ír az új templomhoz, melyből közöljük a következő részletet:

Hörgött a boldogtalan és küzdött a halállal. Néhány óra múlva meghalt a hajléktalan cigányasszony, hogy megtérjen a boldogok otthonába.

— Nyugodjál békében, habár senki sem hullatott könyvet érted.

— Ez aztán iura história — szólalt meg Major Gábor és füle tövét vakargatta — most ez a cigányporonty a nyakunkon marad.

Még szerencsétlenséget hozhat ránk, de megtartjuk, az igaz, még nagyobb baj lenne, ha kidobjuk. Mit tegyünk hát?

— Gyerekből, pohárból sohasem elég, aztán felnő ez a pad alatt is — mondá a parasztasszony s gondolkozva tekintett az árva teremtsére, mely most teljesen az ő irgalmára volt bizva.

Milyen csunya, ráncos képű fiu volt.

Ha szép lett volna, a jószívű parasztasszony megszerette volna, de az a kis csunya fiucska csak szánalmat keltett szívében.

Másnap a kicsiny fiut megkeresztelték és Peti nevet adtak neki. A halott cigányasszonynál se pénzt, se irást nem találtak. Nem tudták, hogy kicsoda s csendesen eltemették.

Peti gyorsan növekedett.

Szegény nem volt szép s bizony elmondhatták róla, hogy az ördög volt a nagyapja.

— Csunya mint az ítélet ez a cigányfiu — mondták a lányok s mikor fekete, mély tüztű, szomorú pillantásu szemeit valamelyikre rávetette, szíve elszorult és sirva fakadt.

Peti erős lett mint a medve, büszke mint az őz és néma mint a sir.

A legkeményebb munkát is elvégezte s

enni csak akkor kapott, mikor már mindnyájan jóllaktak, mert mondá Major Gábor, mégis csak cigány marad, a szentelt viz se mossa le róla a természetét.

Mit törődött evvel Peti!

A folyó dalokat zengett neki, melyeket más nem értett meg, a napsugarak pompás képeket festettek számára, melyeket senki más nem látott.

Mikor hideg téli napokon a farkasok ordítása hangzott, a cigányfiuban felébredt a vad érzés, a vágy, melyet minden vadász érez, ha zsákmányra vél lelteni.

Olyan vadász volt Peti, minőt nem egyhamar találni.

Szembeszállt a farkasokkal, medvékkel, melyek a Kárpátokban bőven vannak s sokat megölt közülök. Egyszer egy medvével viaskodott és a vad állattal jobb arcába kapott karmaival s jobb szemét kikaparta.

— Legalább nem leszek katona, mondta Peti nyugodtan.

— Hát azt hiszed, katonáéknál megettek volna? — kérdé Major Gábor. Csak enni valód legyen, neked az mindegy akárhol vagy.

A cigány hallgatott s félszemével forró, szerelmes pillantást vetett Juliskára, jóltevőjének gyönyörű, szép leányára s lehetett gondolni, hogy ő az a mágnes, mely Petit a Kárpátok eme kis kunyhójához köti.

Juliskának sejtelve sem volt arról, hogy a cigány mily szenvedélyesen szereti. — Azt tudta, hogy ő a vidék legszebb hajadona s hogy a leggazdagabb parasztleányek közül választhat magának férjet, de a barna csunya

cigányfiu iránt csak szánalmat érzett, s nem jutott volna eszébe, hogy szívét neki adja, különösen mióta félszemű lett szegény, még rutabbá vált.

Egyik ünnepnapon Juliska mellett ült, s hallgatag volt, csak a szeme beszélt. A szép kékszemű leány azonban süket és vak volt mindezekre.

Juliska széptevői közül Peti legjobban gyűlölte Józsefet, mert oly fehér volt, mint egy leány, karcsu és nem nagyon erős. Peti a hogy gyűlölte a szőke Józsefet, ép úgy imádkozta Juliskát.

Egy őszi napon József elvette a leányt. A fiatal férj Major Gábor házába költözött. József kedvébe akart járni Petinek, és esküvője napján egy forintot adott neki, de a szegény visszadobta lábához és sziszegé:

— Tartsd meg magadnak, jó lesz koporsószőgekre — aztán sarkon fordult és eltűnt.

Hetekig volt távol, végre egyik este megjelent, lesóványodva, rongyosan és megtörtén, senki se kérdezte, hogy hol volt s ő némán végezte is munkáját. A boldogtalan folyton Juliskára gondolt, ki nem lehetett az övé.

Télen, mikor a gazdasági munkák pihentek, az erdőben fát vágtak. — A férfiak nappal az erdőben tartózkodtak s csak alkonyatkor tértek haza. Peti szívesen dolgozott az erdőben, de reszketett a dühtől, mivel a gyűlölt József mellett volt.

Gyakran gondolt Peti arra, hogy gyűlölt vetélytársát jó volna eltenni láb alól.

Legyen valóban az üdvösség háza,
Elűzve kint, bú fellegét tova,
Hol mind a szenvedélyt a port lerázza,
Hogy megkimélje Isten ostroma;
És hogyha tán letér erény utjáról
S mint tékozló fiú, hozzád siet,
Megtörve bánattól, meghajlik térde,
Sűrűn omolva könnye szent kövére, —
Uram! Fogadd el akkor népedet!

Ha majd az ég csatornáit bezárod,
Kiaszva ég, sovárg a szomju föld,
Inség, nyomor, ha legmagasbra hágott,
Ha vész a földön szörnyü képet ölt,
Dögvész, viszály, vagy polgárháboru dúl,
Ádáz testvérharc népeket busit, —
Add, fegyveres e helyt ne lépje által,
Engesztelődjék az apa fiával,
S áldatlan harcnak végét vesse hit.

S ha jó ártatlan gyermek, agg, ifju, szűz,
Ha jó az árva, koldus, özvegyek,
A bűnbánó, az üldözött, s kit gond űz,
S kezét kitarva, hő imát rebeg,
Megtévedett könyűit itt ha ontja,
S megtér utjáról az istentelen,
Minden halandó, üdvét itt ki várja,
Szálljon a béke s irgalom reája,
Hallgasd meg mind itt őket, Istenem!

S te állj idők végéig, szentelt várunk!
Mely földön égi üdvösség vala,
S ha egykor pirkad már, a melyre várunk,
A tulvilág megváltó hajnala,
Gyűjtsd akkor védőszárnyaid alá mind,
Ki enyhülést öledben keresett,
S vezesd az Üdvözítő táborába,
Hogy majd Ő isteni keblére zárja
A hívő, megdicsőült sereget!

Spiess János, kanonok, Rézbányai János, Streicher József és még többen irtak emléksorokat a füzetbe, mely érdemes irodalmi emléket képezi a paksi új templom ünnepének.

Vidéki hátralekosainkat tisztelettel felkérjük, szíveskedjenek hátraleköszönetüket mielőbb elküldeni.

Egyik napon nagyban dolgoztak az erdőben, mikor József, a szolgálja és Peti haza akartak menni, ekkor hosszú, borzalmas ordítás hallatszott. A szolga halotthalvány lón s keresztet vetett magára, mormogván:

— Jézus, Mária, szent József. Itt vannak a farkasok — és azzal elrohant mint a nyúl s két társát a vad állatok közt hagyta.

Egy pillanat alatt Peti agyát átjárta a boszu gondolata.

— Itt van az alkalom, mikor ezen az emberen boszút állhatsz. Hadd tépjék szét a farkasok, legalább nem fogja Juliskámat több szeretni.

De e pillanatban lelki szeme előtt megjelent Juliska arca, a mint kék szemével könnyörögve tekint reá.

— Nem, annak az embernek, kit Juliska szeret, nem szabad ily borzalmas halállal kimulnia, Juliskának megrepedne a szive, ha Józsefet a farkasok széttépnék.

— Menekülj! — ordított József Peti, — menekülj, lásd ott jönnek felénk.

És a farkasok lelőgő nyelvvel, tűzben forgó szemmel, vad, vérszomjas tekintettel közeledtek.

Tompa ordításuk úgy hangzott az emberek fülebe, mint a halálharang.

A csapat élén hatalmas vén farkas rohant. Peti lőtávolba engedte közeledni, aztán óvatosan célzott rá.

A lövés eldőrdült és a bestia vérben fetrengett, de az öreg pusztulása nem riasztotta vissza a többieket s még jobban törtettek előre.

Hírek.

Pécs, 1901. november 21.

A Kossuth-nóta eredete.

Tömörkény István, a jeles író, a Dugonics-Társaság legutóbbi ülésén érdekes adatokat sorolt föl a Kossuth-nóta eredetéről, melyekben kimutatja, hogy szövege szegedi származású. A dallamáról már Káldy Gyula kimutatta, hogy a Rákócy-kor zenéjének egy szép maradványa. 1702 végén a mostani Kossuth-nóta dallamára a következő szöveget énekelték a Székelyföldön.

Szaladj kuruc, jó a német,
Lásd, mily okos, tudós féreg!
Hidd el, ha eltér, majd megcsap,
Félre bogzott hajadba kap.
Nyalka kuruc.

A múlt század elején verbunkos huszárnotának énekelték, aztán szerelmes dal lett belőle. Mikor pedig 1848. április havában a magyar kormány tiz zászlóaljának a toborzását elrendelte, Szegeden is megindult a verbuválás. Szeged városának akkori két tanácsnoka: *Osztrovszky József* és *Rengy Nándor* zeneszóval kezdték meg reggel és délből már nemcsak a szükséges ezer ember volt együtt, hanem még a számon fölül háromszázan csaptak föl. Az ujoncok ekkor a régi kurucnóta dallamára a következő szöveget énekelték:

Magyarország édes hazám,
Néked szült és nevelt anyám,
Négy esztendő nem a világ',
Éljen a magyar szabadság.
Éljen a haza!

Négy évre szólt ugyanis a szolgálati idő. Mikor aztán később az országgyűlés újabb huszezer ujonc toborzását rendelte el, Szegeden már erre a szövegre énekelték a verbunkost:

Kossuth Lajos az izente,
Hogy kevés a regimentje,
Ha még egyszer azt üzeni,
Mindnyájunknak el kell menni;
Éljen a haza.

A félelem Józsefet megbénította. Anélkül, hogy célzott volna, belelőtt a farkas csoportba.

A golyó nem talált és így a lövés kárba veszett. A cigány oly mozdulatlanul állott a helyén, mintha ércből öntötték volna oda.

Csak akkor lőtt, mikor biztosra vette, hogy golyója nem téveszti el célját, s minden egyes alkalommal a megsebzett farkasok a hóban vergődtek.

De végre ellőtte utolsó golyóját is. Add ide a golyós zacskódat, mondá Peti Józsefnek.

— Üres a zacskóm, — felelt József kétségbeesve, — elvesztünk!

— Csak én vagyok elveszve! — kiáltott fel Peti szilárd hangon, — neked menekülnöd kell! Gyorsan mászsz fel erre a fenyőfára. Az ágakkal és puskatusommal majd csak elbirkok valahogy e bestiákkal!

— Hogyan? Én téged gyáván hagyjalak el? — kérdé József dühösen

— Gondolj Juliskára! Feleségedet özvegygé s születendő gyermekedet árvává akarod tenni — felelt a cigány szenvedélyes hangon — te neked élned kell, mentsd meg magad Juliskád kedvéért.

És az ellenkező férfit erős kezekkel megragadá s a fenyőhöz vitte s kényszeríté, hogy mászszék fel rá, aztán oda támaszkodott a széles fának és bátran nézett a halál szeme közé. Ordítva, gyilkos vágytól csillogó szemekkel rohantak a farkasok Peti felé. — Kétségbeesve harcolt és drágán adta oda életét, de végre az erős ember érezte, hogy

Mikor az országgyűlés újból hatvan zászlóalj fölállítását elhatározta, a hazafias Szeged a 104-ik zászlóaljat is fölállította, most már nemcsak fiaiból, de bánáti svábokból is. *Osztrovszky*, — mert tudomására jutott, hogy *Rukawina*, Temesvár parancsnoka a közel fekvő sváb helységeken osztrák részre soroztatni akar, — titkon az éj leple alatt Szegedre becsempészette a jó érzelmű sváb szülők által fiaikat. Akkor már a következő notát énekelték:

Kossuth Lajos azt izente,
Elfogyott a regimentje,
Ha elfogyott kettő-három,
Lesz helyébe harminchárom,
Éljen a haza!

Igy keletkezett e dal, melyet később Kossuth-nótának kereszteltek el.

Napirend 1901. november 22-én.

Naptár: péntek. nov. 22. — Róm. kath.: Cecilia. — Prot.: Cicele. — Görög-kel.: (nov 9.) Onozifor. — Zaidó: Kiszlev 11. — Nap két 7 óra 1 perckor; nyugszik 3 óra 59 perckor. — Hold két délután 1 óra 46 perckor; nyugszik éjjel 2 óra 8 perckor.

Időjelzés. A központi meteorológiai intézet, jelzése szerint: száraz idő várható, éjjeli fagygyal.

Színház: »Kis szökevény«, vig operette.

Városi rendkívüli közgyűlés délelőtt tíz órakor a városházán.

— (**A képzőművészeti tanács.**)

Az országos képzőművészeti tanács tegnap alakult meg *Zsilinszky Mihály*, kultuszminiszeri államtitkár elnöke alatt. Az iparművészeti szakosztályba és a muzeumlátogatók közé *Zsolnay Miklós* gyáros is beválasztott.

— (**Az állami gyermekmenhelyek.**)

Az állami gyermekmenhelyek építését és a legtöbb helyen ezzel kapcsolatos szülészeti klinikák felállítását a tavasszal megkezdte a kormány. Az első gyermekmenhelyet *Pécsett*, Szombathelyen és *Kaposvárott* fogják felállítani s ezekre nézve az előkészületeket már megtették. *Ruffy Pál*, a gyermekmenhelyek országos kormánybiztosa most járja be ama nagyobb városokat, hol gyermekmenhelye hanyatlak. Hőrgöve hullott a földre és az egész csorda mohón rohant reá.

Ekkor lövések dördültek el. Az elmenekült szolga az erdészt és társait hívta segítségül. Ordítva, szűkülve menekültek el a farkasok, otthagya a biztos prédát. József leugrott a fenyőről és a halálosan sebesült Petihez hajolt.

— Peti, szólj, segíthetek-e valamit rajtad? — kérdé aggódva.

— Juliska! — hebegé a haldokló, — ő az én csillagom! Óh most örök éjjel borul reám.

Ezek voltak utolsó szavai; néhány pillanat múlva lelke elreptült abba a hazába, hol se gyász, se szomorúság nem honol.

Hullámzó erdei folyó, zengj neki dalt!

Halkan susogj karcsu fenyőfa!

A hó, mely gyökereidet befödi, a nemes szívu ember véréből piros.

*

Ha egy cigány, vagy egy cigányasszony vetődik arra a vidékre, akkor azokat bőven megvendégelik, mindent adnak nekik, mi konyhájukban és pincéjükben van, mert *Juliska* mondta:

— Az ő népük az enyém is! Soha se fogok egyet is ajtómtól elutasítani.

Aztán kék szeméből könnyet morzsolt szét és suttogja:

— Nyugodjék békével, szegény Peti!

lyeket fognak felállítani s az illetékes tényezőkkel ez irányban beható tárgyalásokat folytat. — Az országban létesítendő összes, törvényhozásilag megállapított gyermekmenhelyek felállítására és teljes berendezésére 3 millió 600,000 korona áll a kormány rendelkezésére, de természetesen emez összegnél tekintetbe kell venni azt is, hogy az érdekelt városoknak is a lehetőség keretén belül hozzá kell járulni az intézmény létrehozásához. *Ruffy* Pál kormánybiztos jelenleg dr. *Chyzer* Kornél miniszteri tanácsos kíséretében Kaposvárról érkezik, hol a legközelebb már felállítják a gyermekmenhelyet és szülészeti klinikát. Tallián Gyula főispán elnöklésével ez ügyben értekezletet is tartottak, melyen a város telket ajánlott fel az említett célra. *Ruffy* Kaposvárról folytatja körútját.

— (**Festetich György szobra.**) Keszthelyen tudvaleg szobrot emelnek gr. *Festetich* Györgynek, a Georgikon megalapítójának. A szobor talpköveit most rakják le a főgimnázium előtt. A szobrot a tavasszal leplezik le.

— (**A pécsi Bőrmunkások Szak-egylete.**) F. hó 24-én, vasárnap a Scholtz-féle sörcsarnok helyiségeiben nagyszabású őszi táncestélyt rendez, színelőadással egybekötve, melyre a legjobb reménytel és ambícióval készülődnek. Színpadra kerül a „*Kintornás Család*”. Belépti díj az estélyre 60 fillér. Jegyek előre is válthatók *Csapó* István cukrászdájában, *Petrovits* Dezső Kálvária-utcai borbély-üzletében, és *Bernhardt* Imre cipész üzletében *Fereneciek-utca* 44. sz.

— (**Halálozás.**) *Mihálovics* Mihály f. é. november hó 20-án este hat órakor életének 89-ik évében végelgyengülésben elhalt. Temetése 22-én d. u. 4 órakor lesz a Kis Király utca 13-ik szám alatti gyászszobából a szigeti külvárosi temetőbe. Az engesztelő szentmisét 23-án reggel 10 órakor mutatják be a *Ferencrendiek* templomában. Az elhunytat nagy kiterjedésű rokonság gyászolja.

— (**Borvásár Villányon.**) A villányi kisbortermelők f. hó 24-én és folytatólagosan december hó 1., 2. és 3-án a róm. kath. iskolaépületben levő iparostanonc-iskolában borkóstolással egybekötött borvásárt rendeznek, melyen az összes villányi kisbortermelők kitűnő minőségű boraikat bemutatják. Az ideai bortermés körülbelül 10.000 hl.-re tehető. Ezen borvásáron a földmivelésügyi m. kir. miniszter is képviseltetni fogja magát. A borkóstolással egybekötött borvásárnak célja a vevőknek és érdekelteknek bebizonyítani, hogy úgy a nagy gonddal rekonstruált, mint a még fennálló régi hazai szőlőinkben ismét azon minőségű bor terem, mely az elmúlt években világhírnek örvendett.

— (**Jelentés a vizről.**) A Tettye forrás vizállásáról a főmérnöki hivatal a következő jelentést adta ki: Folyó hó 21-én reggel 6 órakor a tettyei vizekben 1000, az ellentartóban 805 kb. viz volt; a hozzáfolyás 24 óra alatt 672 köbméternek találtatott.

— (**A kulturmérnöki hivatalok szabályzata.**) *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter most becsátotta ki a magyar kulturmérnöki hivatalok szolgálati szabályzatát. A kulturmérnöki hivatalok a tanjavítás és vízhasználati műszaki ügyeknek, a vízjogi

törvény végrehajtása körül fölmerülő műszaki teendőknek ellátását, ezenkívül a folyam mérnöki hivatalok hatáskörén kívül eső folyók, illetőleg folyószakaszokon, partokon és egyéb vizeken az azok szabályozására és jókarban tartására vonatkozó ügyeket, valamint a szabályzatban felsorolt teendőket végzik. Az egyes hivatalok számát, területi kiterjedését és székhelyét külön rendeletekkel szabályozták. A szabályzat részletesen megállapítja, mint szervezettek az egyes hivatalok s mi a hatásköre s teendői az egyes hivataloknak és hivataloknak.

— (**A hírlapirodalom köréből.**) Az Aradon megjelenő „*Arad és Vidéke*” című függetlenségi napilap nemcsak gazdát cserél jövő évi jan. 1-től, de politikát is változtat. Az eddigi tulajdonosoktól 120.000 K. vételáron gróf *Zselénszky* Róbert orsz. képviselő és társaiból álló konzorcium megvásárolta s agrárszabadelvű politikai elvekkel *Lähne* Hugó, az aradi gazdasági egyesület igazgatója lesz felelős szerkesztője.

— (**Elfogott síhederek.**) A csendőrség tegnap délután a mohácsi országúton elfogott két gyanus külsejű suhancot, a kik, a mikor a csendőrök föl szólították őket, hogy igazolják magukat, előbb zavarba jöttek, majd több irást mutattak elő. Az irások azonban épenséggel nem a javukra, hanem a kárukra szolgáltak, mert több más névre szólottak. Így a csendőrőrszámot bekísérte őket Mohácsra a szolgabíróhoz, a honnan ma reggel beszállították Pécsre az ügyészséghez. A vizsgálat majd kideríti, honnan szedték az irásokat. Nagyon erős a gyanu, hogy ezek a ketten követték el azt a sűrű betörést és tolvajlást a közeli községekben, a mik a közelebbi időben történtek.

— (**Ki a tolvaj?**) Ráckozáron a napokban egymásután két lopást is követtek el. Meglopták *Zsivákovics* Jócót, majd *Krapics* Ádámot; azonban a tolvajnak nyoma veszett. Most a nyomozás folytán a gyanu *Dukács* Milánra esett, kit le is tartóztattak és átkísértek az ügyészséghez. A gyanuba vett ember azonban mindent tagad, s majd a vizsgálat fogja megállapítani, hogy ki tehát a tolvaj?

— (**Félnek a rendőrtől.**) Apró gyerekleány, alig nyolc esztendő, nagy bátran lépett a rendőrbiztos elé. Lábat rongyos cipők takarták, s kezeit dideregve dörzsölgette.

— No, mi baj van kis lány?

— Jaj kérem, nagy baj van. Az este rendőr járt nálunk, aztán vele volt még egy ember, a ki mindenünket fölirta.

— Nő?!

— Mi pedig nagyon félünk a rendőrtől, mert rendesen nagy baj van, ha jön. Az édes anyám beküldött, miért irt mindent föl, meg engem is a kis öcsémmel?

— Hát miért nem jött anyád?

Könybe lábadt a szeme a kis lánynak.
— Nem gyühetett, mert tegnap óta betegesen fekszik. S most még azt a szalmazsákot is kiszedik majd alóla, a min fekszik...

— (**A gyerek büne.**) A kis *Ottó* János még csak öt éves, mégis nagy büne van már. *Ottó* János, szentkatalini lakosnak a fia 5, a ki látván másoktól, hogy tűznél kukoricát pattogatnak és azt jóízűen el-

fogasztják, ő is utánozni akarta őket, szerzett, egy csomó gyufát s kiment a félszerbe és ott meggyújtott egy rakás szalmát, hogy majd a tűz mellett kukoricát pattogtat. A tűz azonban villámgyorsan terjedt el s a félszer néhány pillanat alatt lángban állt. Még szerencse, hogy a kis fiu ki tudott menekülni a tűzből, a ki tudatlan gondatlanságával nagy kárt okozott az apjának, kinek kára meg sem térül, mert az épület nem volt biztosítva. Szerencsére szélcsend volt s így a tűz nem terjedhetett tovább.

— (**A haragos molnár.**) Még a nőta is azt mondja, hogy „ne haragudj lisztes molnár, ha a garat üresen jár,» azonban *Csonka* Károly egyik közeli község molnára, nem igen sziveltte meg a nőta intését. Történt egyik éjjel, hogy nagyban folyt a munka a malomban s mikor a molnár segédje, *Huppel* Jenő, nem hajlott gazdája szavára s nem akarta felönteni mégegyszer a lejárt lisztet: annyira dühbe jött, hogy lelökte a porforgóról, a hol állt. A szegény legény hanyatt-homlok zuhant le a kerekek közé, melyek bizonyára összetörtek, ha lába bele nem akad a kerékfogó szijba s így a kerekek meg nem állnak. Mindazonáltal a haragos molnárt följelentette a bíróságnál.

— (**Csillárok, villamos lámpák és minden alkatrészek külön.**) A villamos világítás egyre nagyobb tért hódít, ez az ujítás nemcsak célszerű, de a legkellemesebbek egyike, szinte örül az ember, midőn a villamos lámpákat látja. Különösen a magánlakások fényét és elegáns előkelőségét emelik a villamos lámpák és csillárok. Ily csillárokból álló és függő lámpákból bámulatosan szép és finom izlésű, művészies kivitelű példányok láthatók *Schönwald* Imre ékszerész- és műkereskedő király-utcai villamos tárgyak külön osztályában. Ezenkívül rendkívül nagy választék van villamos körtékben (izzó lámpa), a melyek nemcsak a legkitűnőbb minőségűek, de egyúttal rendkívül olcsók. — E cikkekből a cég ezentúl tetemesen nagyobb készletet tart, hogy a folyton fokozódó keresletnek megfelelhessen. Ép azért, a ki a lakásába villamos világítást bevezeti, mulasztást követ el, ha e szép rakományt meg nem tekinti és *Schönwald* rendkívül olcsó áraival meg nem ismerkedik.

Művészet, irodalom.

⊙ A tegnapi est. Rég látott színházi estünk volt tegnap. Két olasz darabot vettek föl a műsorba: *Bracco* egyfelvonásos színművét, a „*Don Pietro* Carusot» és *Mascagni* csodás szép zenéjű „*Parasztbecsületét*». Az olasz világból láttunk képet, a heves, tüzesvérű, a bűnös szenvedélyű, szerelmében vad, de büszke, bűnre könnyen hajló olasz nép életéből láttunk két képet. Mindkettőben az erős drámai hév a jellemző. *Don Pietro* Carusoban látjuk, miként bukik el egy leány, a ki midőn meghallja, hogy *Fabrizio* gróf, a kibe szerelmes, nem veheti nőül, de kész róla gondoskodni, hogy miben se legyen hiánya, oda veti magát a gróf karjaiba, kedvese lesz Atyja, *Don Pietro* Caruso, ki korteskedésekkel foglalkozik, úgy tengeti életét, a mint látja, hogy életének egyetlen vigasza, egyetlen virága, egyetlen kapocs, ami még e földhöz köti, a ünbbe sülyed, magához veszi pisztolyát s elbucszva leányától, föbe lövi magát. Ime az olasz életből egy realiztikus darab, a mely

rendíthetetlen igazságával a hallgató figyelmét minden percre leköti. Maga előtt látja azt a puha, s mégis szenvedélyes népet. De nem csak leköti a figyelmet, hanem megleszti az ideg minden szálát s fölcsigazza a képzeletet, hogy a hallgató azokkal együtt ott a színpadon érezzen, velük együtt szenvedjen, mint a hogy szenved Don Pietro Caruso, a mikor megtudja, hogy leánya elbukott.

A címszerepet Vágó Béla játszotta, társulatunk ez a kiváló jellemzésre. Mi büszkék lehetünk rá, és ezt a büszkeséget kiérdemelte. Nem a kritika, vagy talán a folytonos dicséret tette oly közkedvelté a pécsi publikum előtt, hanem ő maga. Az ő ambíciója, az ő kitartó törekvése, mely folyton sarkalja, hogy minél előbbre törjön, ne állapodjék meg ott, a hová már fáradságos munka árán eljutott, hanem magasabbra hágjon a lejtőn, a honnan könnyebb visszaesni, mint előre haladni. És ő halad folyton előre. Minden valamire való szerepét nagy gondal dolgozza ki. Ezt a tegnapit is. Magunk elé tudjuk képzelni, miként épült föl az a szerep lassan, lassan, fokról, fokra bensejében, míg megtalálta azt a formát, azt a hangot, a minőnek tegnap nekünk bemutatta. Teljes művészettel játszotta meg, mesteri alkotás volt. Ilyennek képzelhette az író is, mikor ezt a realiztikus darabot megalkotta. Lágy, gyöngéd, becézgető volt leányához, a mikor még mitsem tudott annak bűnéről, de a mikor az maga bevallotta, akkor kitört belőle a düh, a kétségbeesés, el akarta űzni leányát, de mégis visszatartotta, azt hívén, rá bírja beszélni a grófot, hogy tegye nejevé. A hogy látta, leánya mint fog sülyedni a posványba, egy golyóval véget vetett célévesztett életének. Fokról, fokra építette föl ezt, mind jobban lekötve a hallgatóság figyelmét. Az italtól elrekedt hangot is kitűnően utánozta, csak az

volt a kár, hogy ennek folytán több helyütt a közönség nem értette meg a beszédet. — Leányát, Margherittát T. Usige Biske alakította. Szerepe nem valami nagy, de azt kedvesen játszotta meg. Tudatlan, szerelmében odaadó leányt mutatott be. Kardos Andor Fabrizió grófját elegánsan, telve főri göggel játszotta meg.

E színművet Mascagni egyfelvonásos, örökké szép, büvölő zenéjű „Parasztbecsülete” követte. A színházban jelenvoit szép közönség elragadtatással hallgatta azt a fülbemésző, ideálisan szép melódiát. Már maga a nyitány is leköti a közönség figyelmét. Aztán a függöny mögött fölhangzott a mi derek tenoristánk, Kozma Pista kellemes hangja, a miben a közönség mindig úgy elgyönyörködik. Bár az utóbbi időben sok fisztulát alkalmaz. De nem csoda, napról, napra játszik, nagyon kimeríti a folytonos játék és ének. Tegnapelőtt is játszott a nagy alkotású Zsidónőben, tegnap meg hasonló nagy kompozícióju darabban: a Parasztbecsületben. A rendezőségnek nem volna szabad két ilyen nagy darabot két egymást követő napon műsorra kitűzni. Rendkívül igénybe veszi a színészt az ilyen nagy opera. Partnere, Szantuzza, szicíliai leány Márkus Aranka volt. Tegnap is csak oly szépen énekelt, mint az eddigi fellépéseiben. Egy körülményt azonban sajnálattal kell konstataálnunk azt, hogy még mindig oly félénken énekel és játszik, mint az eddigi föllépténél. Pedig mi biztosak vagyunk benne, legalább a jelek úgy mutatják, tud ő bátrabban énekelni és játszani. Ha levetné azt a félnkséget, hát remek, fenomenális, tiszta hangot hallanánk. Csak a hol erősebb kitörés van, a hol nagyobb erőt követel a darab és a zene is minden eszközt fölhasznál a hatás emelésére, ott ő is bátrabban énekel és ilyenkor a közönség csak úgy lesi azt a kellemes hangot.

Játékán még az iskola látszik, jó ideig tart, míg azt levetheti. De reméljük, még nálunk forr ki a tehetsége, még a mi színpadunkon látjuk nagygyá fejlődni. Mesei Andor és Szirmay Olga is kitűnően alakítottak és énekeltek. A karok is kifogástalanul működtek. Mindezekért különös dicséret illeti a karmestert, Simándy Jóskát, a ki ritka ügybuzgalommal tanította be ezt a nehéz darabot, mint a többi is. (o. p.)

Pécs szab. kir. város

meteorológiai állomása jegyzetel

1901. nov. 21. délután 2 órakor,

Barometer (redukált) = 763.6 mm. (sülyedő.)

Hőmérsék = 10.7 °C.

> maximuma: 8.9 °C.

> minimuma: - 1.9 °C. } tegnapi.

Párányomás: 6.2 mm.

Relativ nedvesség: 64. %

Felhőzet: 3° St. NW.

Szélirány s erő: SE. 2. —

Csapadék 24 órai: 0. Harmatp. † 0.3 °C

Enyhe, változó i. v.

Dr. Cser.

Törvénykezés.

§ Régi bűn. Lázár András, laskói születésű legény, régi bűne miatt került ma a törvény elé. Még 1893-ban feltörte a gazdája ládáját és onnan több ruhadarabot, meg 50 forintot emelt el és azzal megszökött. Keresték mindenfelé, de nem találták s bár országosan köröztek, nem akadtak rá. A legény elment Szlavóniába s ott húzta meg magát egy darabig, de verekedés miatt fogházba

— Ne értsen félre asszonyom. A kölcsön kérés nem szégyen; a Heiberg birtok még kibírja a kölcsönt, — de gondolja meg, hogy ezt a pénzt rendkívül és gyanusan olcsó kamatra kapta és még hozzá Nilsen Ábeltól . . .

Péteriné ugylátszott, megértette célzásomat.

— Ugyebár ön hallotta, hogy leányom a Hardevillei birtokos nejenél van?

— Igen.

De Ábel nem oly rossz, mint a nép nyelve; s most már nős ember. Különbén is Nilsenné asszony maga biztosított bennünket pártfogásáról s mivel hogy társalgóra volt szüksége, Marit választotta.

— Jól van, asszonyom, mondá. Nekem nincs kifogásom Nilsen ur becsülete, Nilsenné jóakarata ellen; csak azt akarom még mondani: egyszer olvastam egy természetrajzban, hogy sikerült egy nyestet annyira megszéledíteni, hogy barátságot kötött egy galambbal; hogy ez való volt-e nem tudom, de ha igen, úgy ez csak egy esetben történhetett s természetfeletti csodának tekinthető.

Tovább aztán nem beszéltem, hanem otthagytam az asszonyt. Leányát az Istenre bízam.

Jó ideig nem történt említésre méltó dolog.

Egyszer, úgy ősz felé Krüger Henriknek — a ki most itt az új korcsmát bírja — egy ötlete támadt.

„Szüreti ünnepélyt” akart tartani s már ki is hirdesztelte az egész faluban. Abban az évben bősor termés volt, ennek öröme aztán szívesen fogadták az eszmét. Az ön atyja ugyan nagyon ellene volt, sőt a szószék-

— Azok. Isten mentsen, hogy én többet mondanék, mint a mennyiért felelős lehetek.

Azon időben hunyt el Nilsen, Hardeville birtokosa is, s ekkor Ábel örökölte a birtokot. Na, hanem mondhatom doktor ur, hogy volt felfordulás azon a gazdaságon, a mikor a gyerek kezébe vett mindent.

Furcsa dolog is az, ha valaki városi iskola padjába beleül egy falusi birtokba gazdálkodni. Parasztnak lenni nehéz, — már pedig a nemes hardevillei birtok is csak úgy állhatott fenn, ha azt paraszt kézzel, józan észszel igazgatta volna valaki. A gazdaság s gazdálkodás nem szalon emberhez, nem kényes kezekhez való. Bele kell abba üstökénél fogva markolni, ha azt akarjuk, hogy együtt maradjon amink van. De ő páratlan elegáns nemes férfinak akarta feltüntetni magát. A hiusága vitte rá, mint annyi sokat az ilyen fél-kékvér uri emberekből.

Nála az öreg béres liberát kapott és „parádés kocsisnak” lett kinevezve; épügy a többi szántó-vető béresség bohóc ruhába lett bujtatva és „inas”ként szerepeltek. A lovak ezüsttel kiveret, drága szerszámot kaptak és Augusztának — a festőnek, a ki itt a szomszédban lakott, de aki már meghalt — a nemesi címerhez grófi koronát kellett festenie. Alig hiszem, hogy Nilsen Ábelnek joga lett volna e címer viseléséhez, de hát jóbarátja volt a polgármester; s így lett belőle nem gróf Nilsen Ábel. Pár hónapra a birtok átvétele után asszonyt hozott a házhoz. A nép azon véleményben volt, hogy Nilsen felesége, valami nemes család sarjadéka s ezen a címen privilegizálja hangzatos előneveit. Esküvője nagyon simán és csendben folyt le; dispenzációval minden ki-

került. Ott rájöttek régebbi bünére s miután három évi büntetését kitöltötte, átküldték a pécsi ügyészséghez. Ügyében ma tartották a végtárgyalást és elítélték nyolc havi fegyházra. Az elítélt tolvaj, a mikor a bíró kérdezte tőle, hogy megnyugszik-e az ítéletben, vagy felebbez, lemondással jelentette ki:

— Mit tudok én bele!?

— Nem arról van szó, hogy mit tud bele? Azt mondja meg, sokalja-e a büntetést, vagy nem?

— Hát soknak, biz elég sok!

— Akkor megfelebbezheti. A lopás öt évig terjedhető börtönnel büntetetik; majd a felsőbb bíróság . . .

Az elítélt sietett kijelenteni:

— Nem, nem felebbezek. Megnyugszom.

Elég volt már egyszer felebbezni, akkor is három évet kaptam.

Bűnügyi felebbviteli tárgyalás a pécsi kir. törvényszéknél.

1901. november 22.

6773. Tóth Sándor ellen rágalmozás miatt.

6423. Miatovics Dafina ellen közegészség és testi épség ellen és hibágás miatt.

5348. Dosler Pál ellen jogtalan elsajátítás miatt.

6934. Pangár József ellen súlyos testisértés miatt.

5606. Király József ellen lopás miatt.

1901. november 23.

5386. Horváth Katalin férj. Bóde Mihályné

Dékány Teréz és társaik ellen becsületsértés miatt.

5384. Medoli György ellen becsületsértés és rágalmozás miatt.

6486. Magyar Istvánné ellen könnyű testisértés és becsületsértés miatt.

6372. Szekovics Stóháné ellen könnyű testisértés miatt.

5264. Pápa János és Vörös János ellen ingatlan vagyron megrongálása miatt.

5336. Balogh István ellen könnyű tertisértés és Csösz Imréné ellen becsületsértés miatt.

5233. Fischer Adolf és Kohner Jenő ellen kölcsönös becsületsértés miatt.

5225. Philippovits Józsefné és Tóth Györgyné ellen becsületsértés miatt.

Közgazdaság.

□ Vámmilleték a jövő hóra. A vámmilletékeknek ezüstben történő fizetésénél vagy biztosításánál a törvény értelmében szedendő aranyárkelet-pótlék 1901. évi december hóra tizenkilenc és fél (19½) százalékban állapított meg.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése november hó 21-én. (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.)

A képviselőház mai ülésén Apponyi Albert gr. elnök bejelentette a király köszönetét az Erzsébet főhercegnő eljegyzése alkalmából hozzá intézett üdvözlésért. Bejelentette továbbá, hogy Barabás Béla a gyomai mandátumról mondott le.

Visontai Soma sürgős interpellációt jelentett be Cabrini Angelo olasz szocialista képviselő állítólagos kiutasítása ügyében.

Napirend előtt Weisz Berthold személyes kérdésben kijelenti Pichler multkori állilásai-val szemben, hogy becsületesen dolgozott s büszke az erkölcsi felfogására, büszke vagyonaára, mert szorgalommal, tisztességgel szerzte.

A felirati vitánál Polcner Jenő beszélt s Kossuth felirati javaslatát támogatta. A feketeárga zászló s a minden ünnepi alkalomkor felhangzó Gotterhalte ellen kikel. Kívánja a teljes magyar udvartartás megvalósítását.

Szünet után Pichler Győző kijelenti, hogy Weisz Berthold korrumpálta pénzzel székely kerületét. Iparvállalatokat ígért s ezt nem váltotta be. A csepelszigeti tölténygyár monopoliumából Weisz még most is élvezi a jövedelmet, tehát inkompatibilis.

Weisz Berthold ezt tagadja. A székelység érdekeit előmozdította, a szövőgyárat megmentette s a jövőben is segítségére lesz. Bizonyítson Pichler, ne csak állítsen.

Györffy Gyula Rakovszkyval polemizál s a néppárt bünének mondja, hogy Erdélyben az évszázados felekezeti békét megbontotta.

Olay Lajos közbeszól: Majláth püspök kinevezése bün volt, gyalázat!

Rakovszky: Rendre kell utasítani!

Elnök kijelenti, hogy nem fogad el direktivákat. Tudja kötelességét.

Az ülés tovább foly.

hirdetés s rendszeres szokások nélkül ment végbe. Mindazonáltal később megtudtuk, hogy az asszony Holmból származik, hol az atyja virágzó üzlettel bírt. Cseppet sem volt szép, sőt jobban rútnak nevezhetjük az asszonyt. Valami kínos volt a háta közepén ami még jobban eltorzította. Pénze azonban sok volt — s ez az ami mindent pótol . . .

Péteri Mária nem sokkal később került haza Tondenből. Az idő alatt mig el volt, csak szebb lett; kívánatosabb, üdébb. Volt aztán valami átalakult finomság, ugynevezett elegancia benne, mely miatt a helyi paraszt fiuk bizony csak három lépésre mertek közeledni hozzá.

A Heiberg birtok vajmi keveset jövedelmezett; a termés árát elvitte az adó. Akkortájt, többször kellett zálogiratokat elintéznem az özvegy részére. Egy napon ugyanilyen dolgokat végeztem, amikor benyitott hozzám Nilsen és 1000 tallért adott át, hogy mint kölcsönt juttassa özvegy Péteriné kezeihez. A pénzt három és feles kamatra adta, ami akkori időben szokatlan kevés volt. Alig távozott el tőlem Nilsen, — s még a kevés kamat kivetése felett tündöttem, amikor egyszerre Bonke — akit bizonynyal ön is ismer — állt meg az ablakom alatt és beszólt:

— Merten ur, tud-e valami ujságot?

— Nem tudok, felelém. Sokszor nem is jó minden ujságot tudni.

— Az igaz, felelé, miközben nagyot köpött a földre, — de ez nagy ujság. Péteri Mária társalgónő a Hardevillei birtokos neje.

Kissé furcsán tetszett ez a hír. Végignézttem még-

egyszer a kiállított zálogkölcsön levelet. Sehogysem ment a fejembe a három és fél százalékos kamat, ami éppen annyit tesz ki, mint 30 ezüst lira amelyen judás Urunkat adta el, aztán nyugodtan felelém:

— Hisz nincs abban semmi Bonke; egy fiatal leánynak tanulni kell ezt is — amazt is . . .

Bonke megvakarta a füle tövét és még egy nagyot köpött.

— Gondolja Merten ur? — gondolja, hogy annak a leánynak még tanulásra volna szüksége? — Kis vártatra hozzá tette: Én azt hiszem, nagyon is jól ért mindenhez . . .!

Mintegy gúnyosan ejté ki ez utóbbi szavakat. Majd köszönt és távozott.

Mintha gúnyos szavai engem is érintettek volna, úgy érzem. Higyje el doktor ur növendékeink sorsát, mi tanitók szívünkön viseljük, s úgy aggódunk értük valamely alkalomkor, mintha legalább is rokonaink volnának. Nekem is ez a gyermek nagyon a szívemhez nőtt. Aggódtam érte attól a naptól fogva midőn — mint előbb beszéltem, hogy Nilsen Ábel egyszer lóhátról az ablakon át velem értekezett.

Az napon magam mentem át a Heiberg birtokra, hogy átadjam az özvegynek a kötelezvényt.

— Mit fizetek érte? kérdezte Péteriné, amikor neki az irást átadtam.

— Én még egy sillinget sem kérek — felelém — mert vétkezném, ha elfogadnék valamit érte.

Az özvegy félre értett s felháborodott szavaimon; mire én megnyugtatón akarva így szóltam:

Folyó szám 56. Idénybérlet 56. Páros bérlet.

Nemzeti színház.

Ma, pénteken, november 22-én:

A Kisszőkevény.

Nagy opera.

Személyek:

Lord Coodle	Vágó Béla
Lady Coodle, a felesége	A. Nagy Vilma
Stanley Edvárd, unokaöccsük	Kardos Andor
Stanley Dorottya, Edvárd huga	Acél Szidi
Garay Winniefrid, árvaleány	M. Kapossi J.
Flipper Jockei	Nádasy József
Borclay Róbert, Edvárd barátja	Molnár Gyula
Paloni, korzikai konzul	Boross Pál
Pietro	Kozma Pista
Boccaccio) vándorló utcai	Kiss József
Dolorózó) énekesek	Fekete L.
Carmentia)	Szirmay Olga
Alice, Lord Coodleék szobaleánya	Staud Margit
Tamarind testvér, a Szt.-Péter zárda	
kuktája	Szilágyi A.
Cook ügynöke	Sáfrány Vilmos
Sir William Hacke, londoni szabó	Pesti K.
Agatha) leányai	Kozma M.
Mari)	M. Fehér Etel

Szombat, november hó 23-án:

Napfogyatkozás.

TÁVIRATOK.

— Örült a képviselőház karzatán. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén Polczner Jenő beszéde alatt a karzatról valaki veresbetűs nyomtatványokat dobált le s többszörösen hazaárulóknak nevezte kiabálva a képviselőket. Ez az incidens nagy ijedelmet okozott a honatyák között.

Utóbb kiderült, hogy a tettest *Vass* Rezsőnek hívják s intelligens hivatalnok, aki elmezavarban követte el tettét. *Tallian* alelnök a háznagyhi hivatalban kihallgattas átadta a rendőrségnek.

— Öngyilkos ügyvéd. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Kovács* József ügyvéd, volt országgyűlési képviselő, budapesti mártonhegyi villájában tegnap este mellbe lőtte magát s a 78 éves öreg ur ma reggeli hét óráig orvosi segély nélkül kintlódott. Mire az orvos megérkezett, *Kovács* meghalt. 1892-től 1896-ig Hajdu-Nánást képviselte az országgyűlésen. Ő volt a gróf Baldácsy-féle hagyaték gondnoka. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

KIR. TÁBLAI ÉRTESETŐ.

1901. évi nov. hó 18-án s a köv. napokon elintéztett ügyek.

(Rövidítések magyarázata: hh. = helyben hagyva, mv. = megváltoztatva, rmv. = részben megváltoztatva, fo. = feloldva, rend. = rendkívényileg vissza, ms. = megsemmisítve, rms. = részben megsemmisítve, vu. = visszautasítva, hna. = hely nem adatott.)

I. Polgári tanács.

Előadó: *Püsch Antal*.

- V. 1339. Uj János — Fuksz Julianna s t. zárlat. — rend.
2161. Botyka Ferenc — Patosfai volt urb. község 1617 k. — hh.
2572. Zalamegye Arvaszéke — Simon Éva gond. alá hely. — hh.

2580. Tóth L. József s t. — Tamási volt urb. birt. határ tagosit. — hh.
III. 2770. Bubics Antal — Szigvári Klotild s t. végr. — fo.

Előadó: *Tóth J. Béla*.

- V. 2081. Dr. Cholnoky Sándor — özv. Hirt Ferencné, s t. 641 f. 48 kr. — hh.
2113. Csurgói főbérnökség — Alsók-sarkadi közs. tejszöv. 1227 kor. 90 fill. — fo.
2295. Sommer Ferenc s t. — Andrez József s t. ing. tjug. — fo.

Előadó: *Kaufmann Nándor*.

- V. 2228. Kann Ármín — Kann Ármín és Fia cég 4641 kor. 3 fill. — hh.
2247. Heffer János — Schmelz Bálint 1600 kor. — mv.
2664. Heimler Mór — Oppenheim Salamon és fia 2553 k. 28 fill. — rend.
2680. Kollep Jakab — Nicholson gépgyár szerződ. érvényt. — hh.
2682. Ullmann M. Károly — Seligman B. és t. 600 kor. — hh.

Előadó: *Holics Gyula*.

- V. 2307. Pécsi kir. ügyészség — Mórocz Károly és Kiss Teréz közt kötött házasság megsem. — hh.
2322. Pirkhofer Ede — Koch Teréz válóper. — mv.
2327. Karl Ede — Hofecker Klotild válóper. — hh.
2328. Loosz Anna Mária — Loosz Henrik válóper. — hh.
2340. Kamba József — Zsivko Katalin válóper. — hh.
2364. Müller Jakab — Schneider Erzsébet válóper. — hh.
2375. Soós István — Tarczal Lidi válóper. — hh.
2376. Kraft György — Hitzl Anna válóper. — rmv.
2384. Könczöl Pál — Dorkó Éva válóper. — rmv.
2385. Szücs Péter — Balog Zsófi válóper. — hh.
2394. Kolmann Simon — Krausz Katalin válóper. — hh.
2425. Teksz József — Szabó Etelka válóper. — hh.
2472. Schmiot Sarolta — Kriesker Gyula válóper. hh.
2481. Csikesz György s t. — Zákányi János s t. köz. mszűnt. — hh.

II. Polgári tanács.

Előadó: *Rökk Gyula*.

- V. 2273. Guttai Lajos — Somogyi Lidia öröks. — hh.
2284. Imrő Pál s t. — Soós János s t. sorrend. kih. — fo.
2297. Ifj. Bene Józsefné — Szakács Lajos ing. birt. — hh.
2298. Szakács Lajos — ifj. Bene Józsefné s t. ing. tjug. — hh.

Előadó: *Graff Károly*.

- V. 2541. Nyulas Erzsébet s t. — Nyulas Éva s t. szerződ. érvényt. tb. — mv.
III. 2780. Kovács Róza — Finta Pál s n. végr. — hh.
2798. Vas Géza — Pamer István Mór végr. — hh.
2802. Schwarcz Henrik — Deáky Sándor végr. — elintézetlen.
2804. Komjáthy János — Szacsavay (Székely) Sándor végr. — hh.
2805. Szünstein Julianna — ifj. Scholcz Antal 1 gr. — rend.
2820. Lederer Samu — Domonkos József s t. végr. — mv.
2823. Bika István — Bika József tjug. bek. — rend.
2824. Felker Sándor — Sik Aladár végr. — mv.

Előadó: *Zsabokszky Ferenc*.

- III. 1601. Prelog Anna s t. — Vigfalva község s t. tlkv. kiig. — fo.
2621. Czank Ignác — Tolna vidéki tkptár végr. msz. — mv.
2630. Benkes József — Benkes János s n. tjug. — mv.
2632. Nagyatádi tkptár — Friedländer Salamonné végr. és vb. Friedländer Salamon önk. árv. rend.
2685. Engl P. H. és Fia cég — Bakó Erzsébet s t. végr. — mv.
2703. Margetics Gyula s n. — Molnár Anna végr. — hh.

Büntető tanács.

Előadó: *Bocz Alajos*.

- V. 1255. Miseta János lopás. — főt. kit.
1264. Zsabka Gyula — főt. kit.
1466. Ifj. Tóth István zsarolás. — főt. kit.

Előadó: *Angyal Pál*.

- V. 1395. Szalai Vincéné suly. t. sért. — főt. kit.
Előadó: *Nábrácsky Lajos*.
V. 1469. Horváth Ferenc m. oxir. ham. — főt. kit.
1483. Fejős Mihály s t. suly. t. sért. — rend.

Előadó: *Varga Nagy István*.

- V. 1353. Korszós Jánosné ham. tan. — főt. kit.
1357. Szűcs Sándor halált ok. suly. t. sért. — főt. kit.
1358. Teplán Pálné ember ölés. — főt. kit.
1376. Léner István s t. ham. tanuz. — főt. kit.
1391. Sipos Imre s t. pénzham. — főt. kit.

Elintézésre kitézött ügyek.

Bejelentések 1901. évi nov. hó 25. s a köv. napokra.

I. Polgári tanács.

Előadó: *Püsch Antal*.

- V. 1384. Kadarkut közs. hit. szövetkezete — Hauer Géza 10.727 k. 64 fill.
1385. Taplós Ferenc s t. — Baranya megye községe 8855 k. 84 fill.
1814. Lőrincz József — Csankó Katalin és t. törv. szárm. megáll.

Előadó: *Tóth J. Béla*.

- V. 2203. Marjanovics Pávó s t. — Sárác Jánya végr. érvényt.
2222. Halász Ferenc s t. — Győri Ferenc s t. 800 frt.
2356. Kis Pál Sámuel s t. — Zsobraák István s t. ut hasz. megsz.
2613. Dani János — Ször Katalin házass. felb.
2626. Stern Károly — Pálffy József s t. számad.
III. 2734. Ódor Ferenc hagyatéka.
2877. Mayer Gyula — Kastl Mór árv.

Előadó: *Kaufmann Nándor*.

- V. 2308. Krausz Adolfné — Blauhorn Izidor 2411 k. 62 fill.
2330. Radics Lőrinc — Szabó János 1471 kor. 10 fill.
2354. Ifj. Schaffler Antal — Szász Frigyes számad.
2720. I. H. Rust és t. — Árva Juli 39 k.
2739. Markó János — Weiler Vilmos s n. 220 k.
2779. Özv. Berger Sámuelné — Holcz Izidor s n. 1200 kor.

- III. 2258. Tóth József — Varga János ing. tjug.
2795. Rosenberg Bernát s t. — Első magyar gazdasági gépgyár bírói szemle.

Előadó: *Holics Gyula*.

- V. 2510. Hencz Emilia — Bogovics Ferenc ítélet kiterj.
2571. Dominkó Menyhért — Pöcze János s n. köz. megszünt.
2573. Epstein Vilmos — Friedl János 1827 kor.
2574. Szmotteana Sterbeczky Ferenc — Gudliu Vilma ítélet hatály. kiterj.
2604. Sztankó Ferenc — Sztankó Mária köz. megszünt.
2605. Braubach Margit — Lotz Henrik válóper.
2606. Hermann Ferenc — Schneider Anna Mária válóper.
1607. Somogyi Imréné — Somogyi Imre válóper.
2623. Schöndorf Katalin — Popovics Ignác válóper.
2643. Tóth János — Kaska Mária válóper.
2657. Rotter János — Weisz Mária válóper.
2697. Martinovics István — Heil Erzsébet válóper.
2816. Szluha Cornélia — Némethy József ítélet átváltoz.
III. 2619. Sonnenfeld Lajos — Gergits János végr.

II. Polgári tanács.

Előadó: *Rökk Gyula*.

- V. 2325. Gál Jánosné — ifj. Gál János s t. szerződ. érvényt.
2369. Szmodics Juli — Molnár Teréz öröks.
2373. Czebei Éva — Czebei Ferenc s t. szerződ. érvényt.
III. 2764. Königsberg Fáni — Babócsai Ignác végr.
2765. Czelinácz Péter — Gergeta Márton végr.

Előadó: *Graff Károly*.

- III. 2746. Petrovics Lázó — Láng Lázár jog. törl.
2752. Brezlmayer József — Szanyó József s n. tjug. törl.
2754. Lacher Janka — Schmidt János s n. tjug. bek.
2762. Berta Mózes — kk. Balog József zjug. előj.
2771. Vég Bóth Mihály s t. — Biró Ferenc s t. tjug. bek.
2802. Schwarcz Henrik — Deáky Sándor végr.
2803. Deáky Sándor — Schwarcz Henrik végr.
2851. Kozári János — Kiss József végr.
2862. Volchár Mária — Mészáros Kálmán végr.
2878. Schneider Ede — dr. Berényi Leó végr.

Előadó: *Zsabokszky Ferenc*.

- III. 2741. Letenyi tkptár. — Pongrácz István s t. és ifj. Pongrácz Lőrinc — Pongrácz István ellen végr.
2745. Stágli Mátyás s n. — Kis István végr.
2763. Habich H. M. cég — Nagy Ignác végr.
2769. Herczl Mór — Nits Márton s n. végr.
2799. Mohácsi ált. tkptár — Balázs Márkó végr.

2801. Özv. Braun Bernátné s t. — Katona József végr.
 2818. Schaller Lajos — Sovák Pál végr.
 2819. Somogy megyei tkptár — Galambos József végr.
 2825. Horváth Vendel s t. — ifj. Horváth József végr.
 2830. Uszodi Ferenc s t. — Retzer Antal s n. végr.
 2870. Zalamegye összesített árvatára — Bolf Kovács László végr.

Büntető tanács.

Előadó: *Bocz Alajos.*

- V. 1286. Móhr József s t. m. lak. sért.
 1287. Markovics Mihály s t. m. lak. sért.
 1313. Gobodics János s t. lopás.
 1394. Gerner György s t. lopás.
 1540. Balog Mihály s t. suly. t. sért.

Előadó: *Nábráczky Lajos.*

- V. 1489. Mandl Sámuel vétkes buk.
 1544. Kilich Péter s t. lopás.
 1547. Jelinek László hiv. sikk.

Előadó: *Varga Nagy István.*

- V. 1420. Orgován József s t. suly. t. sért.
 1426. ifj. Szabó István s t. suly. t. sért.
 1446. Szántó Jánosné emberölés.
 1449. Török Mihály s t. köz. okir. ham.
 1453. Kaufmann János két rendbeli lopás.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC
 TAIKS JÓZSEF
 kiadó.

Hirdetések.

Emeleti utcai lakás,

mely áll **2 szoba, alkov, konyha** és **mellék helyiségekből**, az **Árpád-utca 31. szám alatti házban** november 1-től kiadó.

Évi bér **280 korona.**

Bővebbet ugyanott a házmesternél vagy lapunk kiadóhivatalában.

Kertek és udvarok feltöltéséhez

alkalmas **föld és kavics** díjmentesen kapható.

Kaposvári-utca 3. szám alatt.

!! Éppen most jelent meg !!

A Pécs szab. kir. város és határában levő épületek jegyzéke

(Háztulajdonosok névjegyzékével)

ára 2 korona.

Kapható lapunk kiadóhivatalában.

Kizárólagos Posztógyári-raktár

Pécs, Apáca-u. 2. Takarékpénztári új palota.

35%-ot takaríthat meg minden férfi, ki ruhaszükségletét kizárólagos **Posztógyári raktárunkból** fedezi. Óriási választékot tartunk **honi, angol, gráci és brünni**

férfi ruha szövetekben

és **szabó kellékekben**, ugy szintén **tömösvölgyi és pinkafői lótakarókban**, melyeket rendkívüli **olcsó** árakban árúsítjuk.

Tisztelettel

Leichner és Fleischer.

A Széchenyi-tér közelében

két ház

célszerű **lakásokkal** és **kerttel**; egy a város közvetlen közelében fekvő

szőlő

kényelmes nyaralóval és több

ház hely

előnyös feltételek mellett **eladó.**

Bővebbet a kiadóhivatalban.

6881. sz.

Ki. 1901.

Pályázati hirdetmény.

Baranyavármegye hegyháti járásában levő **Mágocs nagyközségben** ujonnan szervezett

községi orvosi állásra

ezennel pályázatot hirdetek.

Az állás egyelőre 1000, ha pedig a jelenlegi körorvos személyében változás áll be s a község a közegészségügyi körből kilép, 1300 korona törzsfizetés, valamint a község által megállapított orvosi díjszabás szerint való látogatási díjak élvezetével lesz egybekötve.

Fölhivom pályázni kívánókat, hogy az 1876: XIV. t. cz. 43., illetőleg 143. §-ában körülírt képesítésüket, esetleges eddigi alkalmaztatásukat és nyelvismeretüket igazoló okmányokkal fölszerelt kérvényüket hozzám legkésőbb **f. é. december hó 14-ig adják be.**

A választást **f. é. december 16-án d. e. 10 órakor** fogom Mágocs nagyközség tanácstermében megtartani.

A főt érintett díjszabás a pályázati kérvény benyújtásáig hivatali helyiségben betekinthesz.

Sásd, 1901. november 19.

Máthé Ödön,
főszolgabíró.

Tőzeg klosettek!

Tőzeg-klosettet beszerez mindenki, ki **teljesen szagtalan** árnyékszékét óhajt, mert a tőzeg szagtalanít!!

Tőzeg-klosettet beszerez mindeki, ki a maga és családjának egészségéről gondoskodik, mert a tőzeg **fertőtleníti!**

Tőzeg-klosettet beszerez mindenki, aki a mindenféle betegségeket teresztő **pöcsgödrt** házából eltávolítani kívánja, mert az ilyenre a tőzeg-klosettek használatánál többé **szükség nincsen.**

Tőzeg-klosettek **kizárólag kaphatók:**
Kraus Istvánnál, Pécsen.

T. Kraus István urnak Pécsen.

Ezennel szívesen adom b. tudomására, hogy a nekem szállított **tőzeg szóró klosettekkel teljesen meg vagyok elégedve.** A klosettek kifogástalanul működnek és **teljesen szagtalanok.** Pécs, 1900. június hó 10-én.

Tisztelettel **Dr. Mende Lajos.**

T. Kraus István urnak Pécsen.

Szívesen adom tanubizonyosságát annak, hogy az Ön által szállított **tőzeg-árnyékszék**ek minden tekintetben megfelelő, különösen hangsúlyozom, hogy mióta ezek nálam használatban vannak és az emésztőgödrt használaton kívül helyeztem, **az eddig mindig nedves falak egészen kiszáradtak.** Pécs, 1901. május hó.

Tisztelettel **Dr. Czirer Elek,** főorvos.

T. Kraus István urnak Pécsen.

Ezennel igazolom és bizonyítom, hogy a megyei árvaháznál már egy év óta ezen klosettekből **10 db. van használatban** és feltűnő szagtalan voltak, csekély kezelési költségük folytán legmelegebben ajánlatók.

Keller István, várnagy,

mint a megyei árvaház felügyelője

T. Kraus István urnak Pécsen.

Ezennel szívesen nyilatkozatom, hogy a nekem szállított **tőzeg klosettek teljesen megelégedésemre** beváltak és a még visszalévőket is mihamarabb átalakítottam.

Tisztelettel **Fodor Pál,** ügyvéd Deák-u. 1.

Hegyháti járás főszolgabírája.